

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXIX. Ljubljana, 30. maja 1942-XX. Štev. 4.—6.

Izhaja mesečno. — Leto 1942. — Naročnina: 20 lir letno.

18.

Govor papeža Pija XII.

po radiu na predvečer praznika Vnebohoda, 13. maja 1942,
ob priliki petindvajsete obletnice škofovskega posvečenja.

Zahvala Delileu vsega dobrega.

Obdani od pobožno zbranega rimskega ljudstva in tesno združeni z milijoni vernih kristjanov bomo jutri, na praznik Gospodovega vnebohoda, pristopili k papeškemu oltarju v vatikanski baziliki in darovali Bogu v globoki ponižnosti in prisrčni pobožnosti evharistično daritev. Veliko hvaležnost čutimo v duši do Delilca vseh dobrot, spominjajoč se danes, polni nedopovedljive notranje radosti, onega dne pred petindvajsetimi leti, ko smo po rokah Našega spoštovanega in nepozabnega prednika prejeli škofovsko posvečenje. Ob tem dragem spominu poje Naša duša hvalnico Bogu, obenem pa z vsem ognjem prosi nebeškega blagoslova za Gospodovo čredo, ki je izročena Naši pastirski skrbi, ter za delo in skrb Cerkve pri reševanju sveta.

Stiske sedanjega časa.

Ta dan, ki bi moral navdajati ves katoliški svet s čistim in vedrim veseljem, praznujemo v času težkih stisk in bridkosti, katere so kakor živo naslikane v Gospodovi besedi: »Vstal bo narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo, in lakota, kuga in potresi bodo po mnogih krajih« (Mt 24, 7). Kako bi se mogle sredi tako splošne nesreče vršiti proslave, čeprav le verske, s katerimi se navadno praznujejo veseli in srečni dnevi? Tragična sila dogodkov nas namesto k veselju vabi k spreobrnjenju in pokori, spodbuja nas k razmišljanju in očiščevanju, opominja nas, naj spremenimo smer in pot svojemu mišljenju, hotenju in delovanju. Zato Nas je, dragi sinovi, živo razveselila in pomirila vest, da bodo po vsem katoliškem svetu praznovali Naš jubilej z molitvami in žrtvami za sveto Cerkev in s plemenitimi darovi za tisoče in tisoče bratov, trkajočih v svoji tako raznovrstni in bridki bedi na vrata krščanske ljubezni, ki z njimi trpi in prenaša bridkosti.

Nedoumljiva božja volja je hotela, da moramo v sedANJI zmedi in splošni nesreči nositi Mi težo dušnopastirske skrbi, katero je pred petindvajsetimi leti nosilo velikodušno srce onega, ki Nam je po polaganju rok pri oltarju v sikstinski kapeli podelil polnost duhovništva: res dragocena dediščina, toda kako težka in bogata trpljenja! Pot, po kateri Nas je potem božja Previdnost z ljubeznijo vodila, se je končala spet v sikstinski kapeli;

tam je bilo Našim slabim močem naloženo papeško dostojanstvo, katerega se čutimo povsem nevredne; z njim vred pa Nam je bilo naloženo tudi neizmerno breme, ki je z izbruhom in z razširitvijo te druge svetovne vojske postalo še težje kakor je bilo v prvi, za časa Benedikta XV.

Neporušljivo zaupanje.

Gotovo, dragi sinovi, bi se bili brez uspeha učili v šoli Leona XIII., ki je svetil s svojo modrostjo, v šoli Pija X., ki se je tako odlikoval po svoji pobožnosti, v šoli Benedikta XV., ki je bil tako dalekoviden v svojih sklepih, v šoli Pija XI., ki je bil poln poguma in odločnosti, — če bi v vrtincih tega vesoljnega viharja dopustili, da bi se le za trenutek zamajala v Nas ona gotovost, ki temelji na veri, ki se utrjuje v zaupanju in ki v ljubezni dozori; gotovost namreč, da Gospod nikdar ni tako buden in svoji Cerkvi tako blizu kakor ob uri, kadar so njeni sinovi na tem, da bi v stiski skrbi in viharjev klicali: »Učenik, ti ni mar, da se potapljamó?« »Gospod, reši nas, utapljamó se!« (Mk 4, 38; Mt 8, 25).

Ob grobu prvega papeža.

Kje pa črpa Naša duša moč in trdnost za to mirno gotovost? Ob grobu sv. Petra, prvega rimskega škofa. Kadar se sklonjeni pred tem grobom zamislimo v začetke Cerkve, se Nam zazdi, da vidimo prvega papeža, ki ga je Kristus sam določil za temelj svoji Cerkvi, kako dviga svojo častitljivo glavo in Nam govori: »Prosim jaz, ki sem tudi starešina in priča Kristusovega trpljenja...: Pasíte božjo čredo, ki je pri Vas« (1 Petr 5, 1). Tedaj zazremo v duhu vse Naše dobre sinove po vsem svetu, ki so zbrani okrog Nas; brez števila jih je, kakor peska v morju. Takrat se Naše srce razširi in v sebi začutimo globoko notranjo potrebo spregovoriti in nasitiiti srce vsakega izmed vas s kruhom tistega trdnega zaupanja, ki krepča Naše srce.

Pomlad Cerkve.

Tudi Cerkev je imela in ima svojo pomlad, čudovito, kakor je sama. Tri velike praznike: veliko noč, vnebohod in binkošti praznujemo v času, ko se narava zbuja k novemu življenju, ko se krasi z zelenjem in cvetjem in se v notranjih bolečinah pripravlja na darove svojih žetev in sadov. Mar niso ti prazniki kakor duhovna pomlad, ki nam naredi pomlad v naravi še prijetnejšo, še lepšo in dražjo? So ti praznični dnevi kakor sonce treh najvišjih resnic, treh veličastnih zgodovinskih dogodkov, treh odličnih skrivnosti v delu odrešenja; so res trije glavni in neporušljivi stebri, ki nosijo ogromno zgradbo svete Cerkve. Te svetle in trdne resnice, ki so bile vsa stoletja v Cerkvi enako žive in vsem rodovom vernikov enako znane, ožarjajo s svojo zgodovinsko resničnostjo prvo pomlad krščanstva, njegovo zelenje, njegovo rast in njegove prve cvetove, čeprav so takrat divjali viharji in nevihte; kajti krščanstvo se je rodilo kot orjak, čigar čelo obdajajo žarki teh treh resnic, s katerimi se začenja doba, ki jo po pravici imenujemo junaško: so to prva tri stoletja od ustanovitve Cerkve pa do miru z rimskim cesarstvom leta 312., v Konstantinovem času.

Junaško življenje prvih kristjanov.

Te tri osnovne skrivnosti vodijo in spremljajo kakor svetli žarki one luči sveta, ki je Kristus, pot mlade Cerkve, Kristusove neveste; njene korake usmerjajo skozi temni gozd poganstva, ji dajejo poguma, da se

dviga in išče opore na višinah svoje naprej določene veličine. Svoje misli so prvi kristjani v nepopustljivi vztrajnosti upirali na vero v vstalega Zveličarja in v svoje lastno vstajenje; oči so v svetem hrepenenju upirali v Poveličanega, ki sedi na desnici Očetovi, in v nebeški Jeruzalem, v večno in srečno domovino vseh tistih, ki bodo ostali zvesti do konca; njihove duše so bile prežete z gotovostjo, da med njimi biva in jih krepi Sv. Duh, ki ga je Jezus obljubil in poslal. Zato so se odlikovali po vzvišenem mišljenju, po krepki dejavnosti, po pogumu in tekmovanju v heroičnih dejanjih, v izpovedovanju svoje vere, v bojih in trpljenju, ter nam tako zapustili zgled, ki se je s čudovito močjo javljal iz stoletja v stoletje vse do današnjih dni; da, posebno v današnje dni, ko mora človek v obrambo in rešitev krščanske časti in krščanskega imena voditi podobne borbe in premagati podobne preizkušnje. Vpričo takih junakov, katerih glave krasijo lávorjevi venci, prepleteni pogosto s palmo mučeništva, izgine vsaka negotovost in vse obotavljanje. Mar nauk, ki nam ga tako glasno daje njihovo junaško življenje, morda ne zadošča, da se razjasnijo misli, okrepijo srca in dvignejo glave današnjih kristjanov, da bi se spet zavedli svojega visokega dostojanstva, da bi zahrepeneli po pravi veličini in se zamislili v odgovornost, ki jo nalaga njihovim dušam krščanska vera!?

Štiri značilne poteze v mladi Cerkvi.

Za duhovno obličje prvega krščanstva, v čigar začetke nas vodita bližnja praznika vnebohod in binkošti, so značilne štiri jasne poteze:

1. Neomajna gotovost zmage, ki je temeljila na globoki veri.
2. Vedra in neomajna pripravljenost na žrtve in na trpljenje.
3. Goreče in globoko evharistično življenje, ki je izhajalo iz notranjega prepričanja o vplivu evharistične misli na vse oblike družabnega življenja.

4. Stremljenje po čim tesnejši in trdnejši edinosti v duhu in hierarhiji.

Te značilnosti mlade Cerkve pomenijo po svoji osrednji misli glasen opomin, obenem pa tudi upanje in obljubo za krščanstvo današnjih dni. Toda današnje pravo krščanstvo ni drugačno od prvotnega. Mladost Cerkve je večna. Kajti Cerkev se ne stara, ko na svoji poti proti večnosti spreminja korake po spremenjenih zahtevah časa: stoletja, ki jih šteje, so zanjo kakor en dan, kot so en dan stoletja, ki jih pričakuje. Njena mladost iz časov cesarjev je prav ista, ki danes govori nam.

1. Gotovost zmage.

Gotovost zmage v prvi Cerkvi je rastla, se krepila in vztrajala ob Učnikovih besedah: »Jaz sem svet premagal« (Jn 16, 33). Te besede bi mogle v resnici biti zapisane na les njegovega križa kot na prapor njegovih zmag. Storite, da bo današnje krščanstvo prevzel in vžgal živ in svetel ogenj te besede in začutili boste v srcu mirno in prijetno zaupanje v zmago, ki vam jo zagotavlja: ob končnem zatonu teh temnih dni, zaradi katerih žive mnogi v strahu in potrlosti, se ne bo zgodilo to, kar plaši maloverne, marveč bodo uresničene svetle nade vernih in velikodušnih src.

Današnja Cerkev se ne more enostavno in v vsem vrniti k primitivnim oblikam začetne male črede. V svoji zrelosti, ki ni starost, je ohranila visoko dvignjeno čelo, v njenih udih čutimo nezmanjšano silo njene mladosti; ostala je, kakršna je bila od rojstva, vedno ista. Ni spremenjena ne v svojih dogmah, ne v svoji sili: je neporušljiva, nezavzetna, nepremagljiva; ni je mogoče odstraniti, izbrisati iz njene ustanovne listine, ki jo je podpisal

s svojo krvjo božji Sin. In vendar se giblje, in vendar prevzema nove oblike v dobah, v katerih živi, in tako napreduje. S tem pa se ne spreminja v svojem bistvu, ampak — kakor je modro rekel Vincenc Lerinski — vera duše sledi razvoju telesa, ki se razvija in raste; število njegovih let se večja, pa vendar ostane isto telo kakor je bilo prej (Commonit. N. XXII. Migne, PL t. 50, col. 668). S ponosom in brez strahu se more Cerkev ozirati nazaj na svojo preteklost in na orjaško, skoraj dvatisočletno zgradbo svojega učiteljstva in vladanja; rastla je v moči zaupane ji resnice, ki jo je označevala in pojasnjevala, v moči vedno večje trdnosti in popolnosti svoje notranje edinosti, z vplivom svoje liturgije, ki se je razvijala okrog svojega središča: daritve svete maše in svetih zakramentov, in končno s silo živega krščanskega duha, ki je v smislu časovnih zahtev bolj in bolj pronical v vse oblike in panoge življenja. Tako je Cerkev dozorevala v svojem poslanstvu in postala je mati vesoljnega vernega ljudstva. Ob naraslih potrebah in dolžnostih bi postala nezvesta sama sebi, če bi se odločila, obrniti korake proti oblikam svojega življenja in delovanja v prvih časih. Dvorana zadnje večerje je postala tempelj, večji od Salomonovega; mala čreda (Lk 12, 32) se je pomnožila, prekoračila je reke in gorovja in si poiskala pašnikov po vsej zemlji; gorčično zrno je po obljubi in volji Gospodovi zrastle v neizmerno drevo, v čigar senci počivajo narodi. Ne: za Cerkev, ki jo na njeni poti skozi stoletja vodi in spremlja Bog, za krščansko dušo, ki presoja zgodovino v Kristusovem duhu, ni več poti nazaj v preteklost, zanju obstoji le skrb, kako napredovati v bodočnosti in kako rasti.

2. Pripravljenost na žrtve.

V enem smislu pa je v naših časih postala vrnitev Cerkve k njenim začetkom trda, pa lepa resničnost. Kakor v početkih in bolj kot v mnogih drugih dobah bide danes ponekod Kristusova ustanova — sicer brez strahu pred sovražniki — borbo za svoj obstoj. Borbeno brezboštvo, načrtno protikrščanstvo, hladna brezbržnost se bojujejo proti nji; pri tem se poslužujejo sredstev in načinov, ki nimajo nič skupnega z umirjenimi in vzvišenimi metodami preteklih kontroverz, ampak se pogosto ponižajo do gole sile. Tudi danes v nekaterih državah, kjer oblasti pozabljajo na moralne vezi in zamenjujejo pravico s silo, očita jo kristjanom enake protizakonitosti, kakršnih so cesarji prvih stoletjih neupravičeno dolžili Petra in Pavla, Siksta in Lavrencija, Cecilijo, Nežo, Perpetuo in vso brezštevilno množico onih nedolžnih, ki jih sedaj krasi mučeniška krona, tu na zemlji pred očmi Cerkve, v nebesih pa pred Jagnjetom. Zločin, katerega dolže kristjane, je vedno isti: nezlomljiva zvestoba Kralju kraljev in Gospodu gospodovalcev.

Podobno se dogaja tudi danes: Zaradi žive vere v božjega Sina, zaradi pokorščine njegovi postavi, zaradi duhovne povezanosti z njegovo Cerkvijo in zaradi vdanosti njegovim namestnikom na zemlji se je ponekod sprožila nepretrgana veriga sumničenj in obrekovanj, odklanjanja in zapostavljanja, podcenjevanja oseb in zaslug. Pridružili so še druge stiske in nadloge, revščino in trpljenje, škodo na duši in na telesu. V takem položaju, v takem strahu in taki nevarnosti, nimamo li, dragi sinovi, vsega vzroka, da se postavimo nazaj v dobo prve Cerkve in črpamo v veličastnih zgledih prvih kristjanov, v njihovi goreči veri in neustrašeni odločnosti, v njihovi zavestni gotovosti zmage kakor iz rešilnega vira novih moči, novega ognja, nove vztrajnosti? Mar nas ne krepi misel, da je vse, kar so oni verovali, upali, ljubili, prosili, storili, žrtvovali in zaslužili sedaj naše življenje, naša slava, nezvenljiv zaklad Cerkve? Misel na zmage v prvotni Cerkvi naj okrepi in dvigne vaše zaupanje in naj vam v razburkani sedanjosti odpira obzorje

nove zmage. Prej ali slej bodo posledice silnih zmed pokazale v še bolj jasni luči tolažilno resnico apostola ljubezni: »To je zmaga, ki premaga svet, naša vera« (1 Jn 5, 4).

Pečat krvi, ki je v stoletjih preskušnje, trpljenja in žrtev krasil mladost Cerkve, se nam danes kaže kot najsvetlejši rubin v njeni kroni zmage. Podobno velja za krščanstvo naših dni: veličina bodoče zmage, izvojevane v ognju morečih stisk, bo odvisna od velikodušnosti v žrtvovanju. Trdne in zavestne volje onih junakov, ki so šli pred nami v večnost z znamenjem vere, ni moglo ukloniti Neronovo ali Dioklecianovo divjanje, niti zvijača Julijana Odpadnika. Vedrost njihove pripravljenosti se ni ustavila pred mučenjem vseh vrst, ni se zmedla, ni omahovala ob zasramovanju in udarcih, ob nasilnostih in zvijačah Kristusovih sovražnikov. Krščanstvo, ki ima vedno pred očmi to junaštvo prvih stoletij, ne bo nikoli postalo nezvesto duhu, ki ga izraža beseda sv. Petra, zapisana med krutim preganjanjem: »Pa če bi zaradi pravice tudi trpeli, blagor vam« (1 Petr 3, 14). Izkazalo se bo vredno dediščine očetov; v zavesti svojega velikega poslanstva bo ob uri, ki jo pripravlja Bog, doseglo po trdem, a slavnem boju mir, ob katerem bo moglo klicati z apostolom narodov: »Hvala pa Bogu, ki nam je dal zmago« (1 Kor 15, 57).

3. *Evharistični ogenj.*

Toda kje vendar je pogumna vera prvih kristjanov črpala življenje in gorečnost? Iz evharistične združitve s Kristusom, ker tu je vir npravnega, čistega in Bogu dopadljivega življenja. Ob mizi, kjer so uživali kruh močnih, so čutili, kako se vnema v njihovih srcih ogenj, ki je oznanjal in razširjal moč in mir. Tam so začutili, da so si v Kristusu bratje in sestre vsi, ki se hranijo z istim kruhom in z isto pijačo, ki so združeni v bratsko družbo po isti ljubezni, po istem zaupanju, ki ne vara. Spoznali so, da jih veže notranja skrivnostna vez, ki iz tisoč src in tisoč duš ustvari veliko družino z enim srcem in eno dušo. Na oltarju je pod podobo jedi in pijače prihajal mednje Bog njihovih duš in njihovih zmag, On, ki bo dvignil svoje prapore na mesto rimskih orlov in osvojil svet, kateremu bo središče Rim, a ne več središče oblasti, ampak vere.

Središče vere je še danes, kakor v prvih stoletjih, evharistična misel. V današnjih dneh, ko mučijo človeštvo sebičnost, zavist, nasprotja, sovraštva, odtujenost evharistični dogmi, mora postati porast te misli v Cerkvi še silnejša, njeno duhovno oživljajoče izžarevanje vedno močnejše. Močno mora klicati srca k božji pojedinosti, jih odvajati in ogreti ter v njih pripraviti ozračje za novo pomlad edinosti v mišljenju in bratskem sodelovanju, ki naj vse zbere v miru in slogi okrog Boga v tabernaklju. V posvečujočem znamenju Evharistije proži današnja Cerkve, vesela in ginjena, roko prvi Cerkvi. Dobrota Kristusova, ki med nami živi, ni nikoli odpovedala in vabilo ni utihnilo: Če nam je danes Kristus — s tem, da je Piju X. navdihnil previdnostno naročilo — odprl studence široke in blagodejne evharistične reke v tolikšni meri, kakor so bili odprti v prvih stoletjih, je storil zato, ker časi, v katerih živimo, ne zahtevajo nič manj trdne vere, nič manj čistega življenja, nič manjše bratske ljubezni in nič drugačne pripravljenosti na žrtve, kakor jih kaže veliko in čudovito življenje Cerkve v prvi dobi.

4. *Edinost duha in hierarhije.*

Nič manj veliko in občudovanja vredno pa je bilo takrat stremljenje mlade Kristusove neveste, kako ohraniti, urediti in utrditi nerazdružno edinost, ki naj veže vernike in cerkvene oblastnike. Danes doživljamo,

kako tragične posledice je imela ločitev toliko bratov od Petrovega prestola, kako veliko škodo je povzročila vsemu krščanstvu, kako je zmanjšala njegov vpliv v svetu, medtem ko živa vez med pastirjem in katoliškimi verniki rodi in vedno jasneje kaže svoje blagodejne učinke. Zato se danes še silneje dviga proti nebu iz src Kristusovih vernikov prošnja, da bi bili vsi eno. Tej prošnji se pridružujejo iskreno in goreče mnogi drugi, ki sicer živijo zunaj vidne Cerkve, pa vidijo v Kristusu nasprotnem svetu nevarnost celo za obstoj krščanstva.

Od kod pa bi se mogla ta prošnja za edinost vseh vernikov dvigati z močnejšo ljubeznijo k Njemu, ki je z njo prvi stopil pred Očeta in ki razsvetljuje razum in nagiba srca, če ne prav iz tega svetega griča, h kateremu so pazljivo obrnjena v tej uri srca katoliškega sveta, ki se ozira »k Petrovemu prestolu in k prvi Cerkvi, kjer je zrastla duhovniška edinost« (Ciprijan, Epist. 59 ad Corn. Rom. 14, 2); od kod, če ne od one trdnjave resnice in rešenja, katere naloge ni nihče globlje doumel in zgovorneje opisal kakor papež in cerkveni učitelj Leon Veliki v znamenitih besedah: »Sv. Peter, prvak apostolov, je določen za trdnjavo rimskega imperija, da bi se luč resnice, prižgana v odrešenje vseh, uspešneje razlila iz glave v telo vsega sveta« (Serm. 82, c. 3, Migne, PL t. 54, col. 424). Mar ne uvidimo ob misli na prvo Cerkev, edino in neoskrunjeno mater vseh cerkva, da mora najglasneje zadoneti prošnja: naj bodo vsi eno! prav na bregu Tibere, kjer je Previdnost postavila prestol prvemu Petru in zgradila duhovno trdnjavo krščanstva; tam, kjer se je tako nebeška milost razodela v večji meri in darežljivosti: saj more zgodovina tega kraja pričati o velikem mučeništvu prvaka apostolov, saj ima ta kraj prednost, da je sprejel k zadnjemu počitku Petrovo umrljivo telo.

Nove izkopenine v Vatikanu.

Danes pa Nas navdaja še neko prav posebno in novo veselje: s tega svetega kraja, iz duhovnega središča krščanskega sveta, vam moremo prav v današnjih dneh, ko Kristusova nevesta v raznih krajih bíje trde boje, ko morajo njeni zvesti sinovi zaradi svoje odkrite krščanske vere in zaradi svoje vdanosti Cerkvi trpeti raznovrstne stiske, sporočiti glasen klic, ki je prodril iz mraka, obdajajočega grob svetega Petra, kakor poziv starega krščanstva današnjemu krščanstvu, klic, ki daje Naši besedi, s katero se sklada, novo prepričevalno moč.

To vam hočemo sporočiti: tudi vatikansko polje ima svoje katakombe. O izkopavanju pod vatikansko baziliko, ki je bilo začeto in nadaljevano po Našem naročilu, smo pred dobrim letom nekaj omenili ob priliki odkritja nagrobnega spomenika Našemu nepozabnemu predniku; danes ta izkopavanja sicer še niso končana, pa vendar so že posvetila z novo močno lučjo v one prve čase, ko se je evangelij križa začel širiti in poganjati korenine svoje duhovne privlačnosti v rimsko zemljo, ko se je mlada Cerkev podajala na težko in krvavo stezo onega dolgega stoletnega križevega pota, ki jo je pripeljal pod Konštantinom do zmage in miru.

Važna arheološka odkritja.

Že dela prejšnjega leta so odkrila z gotovostjo, da se je pod glavno ladjo bazilike v ravni črti proti konfesiji nahajalo veliko pogansko pokopališče. Njegovi značilni spomeniki, ki segajo v prvo stoletje, so bili postavljeni na prostoru, ki so ga že prej uporabljali za pokopavanje. Ta predkrščanska nekropola je jasen dokaz za pravilnost rimskega izročila, ki je

prav na prostoru takega poganskega pokopališča iskalo grob prvaka apostolov.

Pri nadaljevanju del so se z vedno večjo jasnostjo odkrivali temeljni obrisi vseh glavnih delov Konstantinove bazilike. Vedno bolj je postajalo jasno, s kako velikimi tehničnimi in psihološkimi težavami se je moral boriti cesarski arhitekt, ko je zamislil in gradil to svoje veličastno delo. Kdor stopi v te prostore in proučuje ogromne ovire valovitega in nepravilnega gradbenega prostora, ki jih je bilo treba premagati, da so mogli postaviti temelje, da so zravnali pokopališče, ki je bilo sveto tudi poganskemu Rimu in tolikim družinam, da so porušili številne in drage nagrobne spomenike, ta najde v teh ponosnih razvalinah, ki se nam danes odkrivajo, neizpodbiten dokaz, da se cesar pri izbiri prostora za baziliko ni smel in ni mogel ozirati na prikladnost prostora, ampak da mu je bil prostor že določen natančno po legi apostolovega groba.

Na podlagi teh podatkov in s pomočjo primerjalnega študija odgovarjajočih virov ni bilo težko odkriti staro polkrožno konfesijo, ki sega nazaj morda v dobo svetega Gregorja Velikega; na njene marmorne zidove so od početka srednjega veka številni romarji vrezavali v spomin znamenja svetega križa.

Od septembra lanskega leta pa do danes so našli več kot 1500 novcev, starih in iz srednjega veka, ki dokazujejo, da ti romarji niso prihajali le iz Rima in iz Italije, ampak iz vseh takrat znanih delov sveta: predvsem iz Francije, ki jo zastopajo novci njenih nadškofov, škofov, opatov, njenih kraljev, vojvod, knezov, grofov in gospodov; dalje iz Nemčije, Nizozemske, Švice, Španije, Anglije, Češke, Livonije, Ogrske, Slavonije in z latinskega vzhoda.

V središču bazilike, tam kjer se drug nad drugim dvigajo trije oltarji iz različnih dob, je neutrudljiva vnema raziskovalcev našla po obliki prav enostaven spomenik, kateremu so že mnogo pred Konstantinovo dobo pobožni verniki dajali značaj svetega kraja. To spričujejo napisi (grafiti) na notranji steni spomenika, ki imajo prav isto obliko, kakor oni na grobovih mučencev v krščanskih katakombah. Ti grafiti segajo nazaj v dobo preganjanj in z zgodovinsko izvestnostjo dokazujejo, da se nahajajo tu ostanki onega groba, o katerem je govoril prezbiter Kajus okrog leta 200. po Kr. v svoji ponosni izjavi, zapisani pri Evzebiju: »Jaz pa vam morem pokazati grobove apostolov« (Hist. eccl. 1. II. c. 25, Migne, PG t. 20 col. 210). Ob teh besedah vidimo sedaj Kaja še enkrat kakor prisotnega v skrivnostni temi vatikanskega podzemlja. Če pridružimo Evzebiju, ki se sklicuje sam na »spomenike z imeni Petra in Pavla, ki se še danes vidijo v rimskih katakombah« (1. c.), še ogorčeno vprašanje cerkvenega učitelja Hieronima prezbiterju Vigilanciju: »Mar torej dela krivo rimski škof, ki nad časti vrednimi ostanki umrljivih ljudi, Petra in Pavla, po tvojem: nad ničvrednim prahom, daruje Gospodu daritev in njihove grobove uporablja za Kristusove oltarje« (Contra Vigil. c. VIII. Migne PL t. 23 col. 361—362) — potem vidimo, kako pridobijo te in podobne izjave novo luč in novo moč iz dosedanjih odkritij in ugotovitev. Vse se ujemajo in soglašajo v harmonični edinstvi z govorico najdenih spomenikov, v katerih saxa loquuntur = kamenje govori. Mar se ne izvije iz soglasja tolikih glasov mogočen krik izvestnosti in brezhibne gotovosti prve Cerkve, ki je rastla v trpljenju in boju?! Ta klic, ki ga čujemo, ali ni kakor opomin k veri in upanju na zmago vsem onim, ki so poklicani v današnjih nemirnih, a velike in odločilne dogodke naznanjajočih dneh, da ohranijo ali vrnejo blodečemu in po miru hlepečemu človeštvu Odrešenikov blagoslov; onim, ki so dolžni, da zagotovijo Kristusovemu križu v človeštvu oltar, ki gre edinole Njemu!?

Cerkev in svetovna vojska.

Božje poslanstvo Cerkve, zidane neporušno na Petrovo skalo, ne pozna na zemlji mej ne v prostoru ne v času; vršila ga bo do konca človeštva. Toda, kakor vsaka doba, tako nudi in nalaga tudi sedanja doba Cerkvi nove in posebne dolžnosti, sklepe in skrbi. Klici na pomoč, ki donijo dan za dnem na Naše uho, bi Nam povedali, če ne bi že vedeli, kaj pričakuje in zahteva od Cerkve ta ura stisk in težav: Zastaviti svojo avtoriteto, da sedanja grozna vojska preneha, in da se reka solzá in krvi zlije v zaliv pravičnega in trajnega miru.

Naša vest Nam priča, da smo od prvega trenutka, ko je skrivnostni božji sklep zaupal Našim slabim silam danes tako težko breme najvišjega pastirstva, delali za mir z vso dušo in z vso silo, v okviru Naše apostolske službe in to pred izbruhom vojske in ves čas potem. Toda sedaj, ko živijo narodi v trpeči skrbi ob pričakovanju bližnjih novih vojnih podvigov, porablamo priliko, ki Nam jo nudi današnja obletnica, da spregovorimo še enkrat besedo miru. Spregovorimo jo v zavesti popolne nepristranosti do vseh vojskovalcev, v zavesti enake ljubezni do vseh narodov brez vsake izjeme.

Dobro vemo, da v današnjem položaju ni verjetno, da bi podrobni predlogi za pravičen in primeren mir imeli stvaren uspeh. Še več: kdor le spregovori besedo miru, že tvega, da bo užalil eno ali drugo stran. Eni se dejansko zanašajo na uspehe, ki so jih že dosegli, drugi pa polagajo svoje upanje na bodoče boje. Toda, če sedanje primerjanje moči, uspehov in izgovorov na političnem in bojnem polju še ne kaže na skorajšnjo praktično možnost miru, pa vendar uničenje, ki ga je povzročila vojska na materialnem in duhovnem polju medtem tako raste, da je treba to rast zaustaviti in zato vpreči vse sile, ki bi mogle dovesti do hitrega konca vojske. Ni treba, da bi se ozirali na samovoljna nasilja in krutosti, zoper katere smo ob prejšnjih prilikah dvignili svojo opominjajočo besedo, ki jo danes ponavljamo še glasneje roteč, posebno ko grozijo s še hujšim morilnim ravnanjem — saj vendar že vojska sama po sebi s tehnično izpopolnjenim orožjem povzroča narodom nezaslišno zlo, stisko in trpljenje. Naša misel hiti k pogumnim vojakom, k množicam, ki živijo na bojnem polju, v zasedenih pokrajinah ali v lastni domovini. Mislimo — kako ne bi mogli misliti? — na padle, na milijone ujetnikov, na matere, žene, otroke, ki vkljub živi ljubezni do domovine trpijo v smrtnih skrbih. Mislimo na razdružene zakonce, na razdrto družinsko življenje, na draginjo in pomanjkanje. Vsako teh imen, v katerem se izraža zlo in propad, govori o številu brez števila obupnih slučajev, v katerih se seštevajo in zgoščujejo vse, kar je kdaj žalostnega, grenkega in groznega pridrla na človeštvo, tako da je treba pričakovati v najbližji bodočnosti težkih in temnih gospodarskih in socialnih stisk.

Desetletja je bila sila ogromnega študija, razuma in dobre volje posvečena delu, kako najti rešitev socialnega vprašanja in jo ostvariti. Danes pa morajo narodi gledati, kako se narodno bogastvo, katerega modro upravljanje je tvorilo važen temelj te rešitve, uporablja v stotinah milijard za uničevanje dobrin in življenja.

Vojska in družina.

Iz omenjenih stisk in bolečin družine vstaja za bojno fronto in se razteza že po vsem svetu široka fronta, fronta zaskrbljenih in ranjenih družin. Pred vojsko pri nekaterih narodih, ki so sedaj v orožju, ni moglo

doseči niti števila krst. Vojska pa danes tega razmerja ne samo ne popravlja, ampak celo grozi uničiti fizično, gospodarsko in moralno nove vire družine.

Na vladarje držav hočemo zato nasloviti očetovsko svarilo: družina je sveta; ni samo zibelka otrok, ampak tudi zibelka naroda, njegove moči in njegove slave. Nikar odtujiti in oddaljiti družine od njenega visokega namena, ki ji ga je določil Bog. Bog hoče, da mož in žena v zvestem izpolnjevanju svojih zakonskih in družinskih dolžnosti predajata ob domačem ognjišču baklo telesnega in z njim duhovnega in nramnega življenja novim rodovom. Naj v družini pod varstvom staršev rastejo ljudje odkritega značaja in pravičnih zmožnosti, bodoči dragoceni in neomadeževani člani človeške družbe, možati v veselih in žalostnih preskušnjah, pokorni oblasti in Bogu — taka je volja Stvarnikova. Naj ne postane družina in z njo šola le preddvor bojnega polja; naj ne bodo zakonci kar stalno odtrgani drug od drugega; storite, da otroci ne bodo pogrešali budnega telesnega in duhovnega varstva svojih staršev; ne dopustite, da bi dohodki in premoženje družine vsahnili!

Iz družinske fronte nam doni enoglasno klic: Vrnite nas našemu poklicu miru. Če vam je pri srcu bodočnost človeštva, če vaša vest pred Bogom še kaj da na to, kar pomenita človeku besedi oče in mati, na to, kar je resnična sreča vaših otrok, potem pustite družini, da vrši svoje delo miru.

Poziv k miru.

Kot varuh te družinske fronte — Bog naj jo čuva nesrečnih in pogubnih viharjev — se obračamo s toplim in očetovskim pozivom na državnike, naj ne zamudijo nobene prilike, ki bi mogla odpreti narodom pot do častnega, pravičnega in zmernega miru, do miru, sklenjenega na podlagi svobodnega in rodovitnega sporazuma, čeprav ne bi zadovoljil v vseh ozirih njihovih pričakovanj. Velika fronta družine, ki ima na bojni fronti toliko očetov, mož in sinov, katerih srca utripajo med nevarnostmi in naporji, med upanjem in hrepenenjem, v dvojni ljubezni: ljubezni do domovine in v ljubezni do domače strehe, se bo zjasnila in pomirila ob pogledu na novo obzorje. Vse človeštvo jim bo hvaležno in lasten narod bo soglašal s plemenitimi in velikodušnimi vladarji, ki se bodo — ne iz slabosti, ampak iz zavesti odgovornosti — odločili za zmerno in modro pot, kadar se bodo sešli z nasprotno stranjo, ki jo bo vodilo enako mišljenje.

V tem zaupanju naj končno, dragi sinovi, dvignemo svoje vnete prošnje k Očetu usmiljenja in modrosti, naj pospeši zarjo tako težko pričakovanega novega dne. »Prosite in prejeli boste«, nam je zatrdil božji Zveličar, Knez miru, ki nas, sam krotak in iz srca ponižen, vabi k sebi, da bi nam dal moči v naših skrbih in naših težavah. Oživimo v sebi samih duha ljubezni. Bodimo pripravljeni, da bomo po tem najobsežnejšem in najbolj krvavem klanju sodelovali s svojo vero in s svojo roko pri neizmernem delu ozdravljenja in obnove, da bomo postavili na materialnih in moralnih ruševinah nov svet, v katerem nas bo družila in ohranjevala v miru bratska vest, nov svet, v katerem bo s pomočjo Vsemogočnega vse novo: srca, besede in dela vsa.

Oltarni privileg duhovnikov.

Motu Proprio

Singulus sacerdotibus, Eucharisticum Sacrificium celebrantibus, altaris privilegiati facultas ad annum tribuitur!

Pius PP. XII

Summo solacio novimus iubilarem Episcopatus Nostri celebrationem filiorum nostrorum animos ubique gentium ad mirandum prorsus precum concentum excitare, quibus iidem, in tam gravi, quo angimur, rerum discrimine, et communi Patri, et Ecclesiae universae superna a Deo munera impetrare contendunt. Perquam acceptum id profecto Nobis obvenit; quandoquidem nihil magis hodie necessarium putamus, quam caelestem opem divinumque auxilium; atque ita testatum cernimus christifidelium mentes voluntatesque in praesens, si umquam alias, mira quadam consensione incensaque caritate Nobiscum arctissime coniungi.

Cupimus autem amplissimam hanc amoris significationem quodammodo rependere, aliquid ex inexhaustis Ecclesiae thesauris impertientes, quod omnibus, ac sacerdotibus potissimum, existimamus fore maxime gratum. De Apostolica igitur plenitudine potestatis, singulis sacerdotibus, rite probatis, personale privilegium concedimus, cuius vi indulgentiam plenariam possint, Eucharisticum Sacrificium celebrando, uni animae piaculari igne expiandae applicare. Idque a die vigeat XIII huius Mensis ad diem usque XIII mensis Maii, anni MDCCCXXXIII.

Quod quidem firmum ratumque esse iubemus, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die XII mensis Maii, anno MDCCCXXXII, Pontificatus Nostri quarto.

Čestitka in zahvala

ob 25 letnem škofovskem jubileju papeža Pija XII.

Sua Santità Papa Pio XII — Città del Vaticano.

Dioeceseos Labacensis praesul, clerus populusque gravissimas, quas patiuntur aerumnas, unacum precibus ardentissimis Omnipotenti offerunt, ut Vicarium Suum in terris, argenteum episcopatus jubilaum celebrantem, sospitet, custodiat, adjuvet eique dies feliciores gregis suae videre concedat.

Gregorius Rožman, episcopus.

*

Eccmo episcopo Rožman — Lubiana.

Augustus Pontifex precibus omnibusque grate affectus, tibi gregique tuo Dei auxilia et solamina implorat, paterna caritate benedicit.

Cardinalis Maglione.

21.

Posvetitev družin presvetemu Srcu Jezusovemu.

Gospodom dušnim pastirjem pa tudi vsem drugim duhovnikom prav posebno naročam, da po svojih župnijah pridobe družine za to, da se tekom skupne pobožnosti deveterih prvih petkov posvete presvetemu Srcu Jezusovemu. Posebno v mestih naj gospodje v ta namen izvedejo ukazane obiske družin. Z lepšim in svetejšim namenom ne more vstopiti duhovnik v družino, kakor s toplim vabilom k posvetitvi. Saj bo presveto Srce samo pomagalo, da se bo ta sveti apostolat mogel uspešno izvršiti.

Mirno družinsko življenje je mnogokje ogroženo ali že onemogočeno. Vprav zaradi tega je še posebno primerno, da se družine zatečejo pod varstvo presvetega Srca, ki družinam obljublja mir. Ne bo obvarovalo družin vseh križev — saj mora vsak, ki hoče Jezusu slediti, vzeti vsak dan svoj križ nase — a moč in pogum bo dalo Srce božje družinam in notranji mir, da si vsak član družine ohrani notranjo svobodo otrok božjih, ki jih osvobaja greha in strasti: sovraštva, nevoščljivosti, škodoželjnosti, laži itd. Naše krščanske družine naj bodo v veselih in žalostnih razmerah polne zaupanja v božje Srce in polne ljubezni do Njega. Iz ljubezni naj spolnjujejo njegove zapovedi. To je najbolj gotova pot do večne sreče, kamor vsi hrepenimo. Božje Srce Jezusovo naj obilno blagoslovi naše družine.

V Ljubljani, dne 24. maja 1942.

† Gregorij,
škof.

22.

Za praznik sv. Cirila in Metoda.

Nedelja dne 5. julija je posvečena spominu slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Za dragoceni dar sv. vere, ki smo jo po njih prejeli, se bomo najlepše oddolžili, če ob tej priliki poživimo svojo vdanost do tiste Cerkve, ki sta jo sveta solunska brata tako ljubila, in če se strnemo v skupnih molitvah za zedinjenje ločenih vzhodnih kristjanov s pravo Kristusovo Cerkvijo. Tako praznovanje bo najbolj v duhu sv. Cirila in Metoda, ki sta v goreči ljubezni objemala krščanski Vzhod in Zahod in nista ničesar bolj želela, kakor da bi bili vsi krščanski narodi združeni v eni skupni Cerkvi pod enim vrhovnim poglavarjem.

Gg. dušne pastirje prosimo, da ta dan v cerkvenih govorih sedanjim razmeram primerno pojasnijo zlo cerkvenega razkola in vernikom priporočijo molitev in delo za cerkveno edinost, ki je tako goreča želja presv. Srca Jezusovega.

Duhovniki, ki so člani »Apostolatus Unitatis«, naj na praznik ali v osmini darujejo sv. mašo po namenu ACM ter za žive in mrtve ude ACM.

Pri popoldanski službi božji naj se na praznik opravi skupna ura molitve za cerkveno edinost.

Prosim, da se pri tej priliki po vseh župnijah poživi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, pobere članarina (letno 4 lire) in pridobi čim več

novih članov. Sprejemne podobice, ura molitve in razne knjižice se dobe pri škofijskem ordinariatu. Vse nabirke te nedelje so namenjene za ACM in naj se pošljejo škofijskemu ordinariatu.

V Ljubljani, na binkoštni praznik 1942.

Škofijsko vodstvo Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

23.

Baragova zveza in Baragova devetdnevnica.

Ustanovilo se je društvo »Baragova zveza«, ki ima dvojen namen: 1. delati za spoznavanje in posnemanje življenja škofa-misijonarja Friderika Baraga, delati za njegovo beatifikacijo in kanonizacijo; 2. ustanoviti slovensko žensko misijonsko družbo z imenom »Baragove sestre« in jim postaviti misijonišče z imenom »Baragov dom«.

»Baragova zveza« je škofijsko odobrena in se pristop k nji priporoča.

Zveza je kot svoje prvo delo sprejela to, da se izvede opravljanje »Baragove devetdnevnice«, ki je bila priporočena v »Škofijskem listu« že v 10. številki l. 1936. Devetdnevnica se opravlja po vrsti po dekanijah. Opravili sta jo že dekaniji žužemberška in trebanjska, zdaj jo opravlja dekanija novomeška. Za njo pridejo polagoma na vrsto druge dekanije. Na dekanijški konferenci gg. župniki določijo red, po katerem se župnije za devetdnevnicno vrste.

Župnijski uradi dobe iz pisarne »Baragove zveze« (Ljubljana, Malenškova ulica 1) vse potrebne tiskovine za devetdnevnicno; med drugim primerno pridigo za »Baragovo nedeljo« in posebno knjižico z berili o Baragovih krepostih za devet dni. Knjižica naj bi se širila po župniji med družine, ki hočejo devetdnevnicno opravljati. Cena 1 liro.

Zveza skrbi tudi za to, da se opravljajo »mašne devetdnevnice«, tako da se od prve sobote vsakega meseca dalje devet dni zapored opravi sveta maša za namen Zveze, in sicer sedaj, ko je na Brezjah nemogoče, pri oltarju Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani. Prispevki v ta namen se hvaležno sprejemajo (v misijonski pisarni ali na Rakovniku).

Baragova zveza.

24.

Župnijski urad v Zgornji Šiški v Ljubljani.

Z razmejitvijo ljubljanske pokrajine od Gorenjskega je bila župnija Št. Vid nad Ljubljano razdeljena tako, da je ostal sedež župnije na Gorenjskem, v ljubljanski pokrajini pa sledeče vasi: Toško čelo, Čeplje, Glinica, Dolnice, Podutik, Kamna gorica, Pržanj, Trata, Zapuže, Dravljje, Koseze, Pólana in Zgornja Šiška z nad 4000 dušami.

Za ta del župnije Št. Vid je bil z odlokom škof. ordinariata v Ljubljani z dne 27. aprila 1942 št. 297 prestavljen župnijski urad na ozemlje v ljubljanski pokrajini in se mu je dal naslov: Župnijski urad Zgornja Šiška. Ustanovitev urada je potrdil visoki komisariat za ljubljansko pokrajino v Ljubljani z odlokom z dne 5. maja 1942-XX, II. No. 1159/1.

Duhovnijska cerkev sv. Roka v Dravljah se je začasno proglasila za župnijsko cerkev zgoraj omenjenega dela župnije Št. Vid na ozemlju ljubljanske pokrajine.

25.

Duhovne vaje za duhovnike.

Ker se je lani udeležilo izredno veliko število duhovnikov duhovnih vaj v Domu pri cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani, bodo tudi letos tečaji v poletnih mesecih, če bodo le razmere pripuščale.

Tečaji so predvideni:

- 6.—10. julija;
- 20.—24. julija;
- 3.—7. avgusta;
- 17.—21. avgusta;
- 24.—28. avgusta.

Vsak tečaj se začne v ponedeljek zvečer z zbiranjem ob 18 in konča v petek zjutraj.

Ker kaže skušnja, da je udeležba pri poznejših tečajih navadno večja in primanjkuje prostorov, priporočamo, da se gg. duhovniki udeležijo v večjem številu zlasti prvih tečajev. Z ozirom na sedanje dolgotrajne pošne zveze prosimo pravočasne pismene ali ustne priglasitve. Tudi si je treba oskrbeti pravočasno potne dovolilnice.

Udeležence prosimo, da po možnosti prinesejo s seboj živila, ki se težko dobijo. Prispevki se bodo ravnali po danih možnostih. V posebnih primerih se bodo mogli odplačati tudi z intencijami.

Priglasiti se je na naslov: **Dom duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega 9.**

26.

Razne objave.

Dobrodelnost. Župnijski uradi naj vsako leto pošiljajo škof. ordinariatu poročila o delovanju dobrodelnih društev v župniji, če takega poročila ne pošiljajo Karitativni zvezi v Ljubljani.

Matični izpiski, ki jih izstavljajo matični uradi osebam zaradi prevedbe v državno službo, se izstavljajo na navadnem papirju brez kolka, a proti plačilu 2 lir. Tovrstni izpiski, izstavljeni brez kolka na predpisani golici, se računajo po 4 lire.

Raziskavanja. Išče se rojstni kraj za Viktorja Tomažič (Tomasi), roj. 20. oktobra 1912.

27.

Slovstvo.

Dr. Anton Trstenjak: *Metodika verouka.* Očrt versko-pedagoške psihologije. Ljubljana 1941. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani. 266 str. Cena 42 oz. 47 lir. — Knjiga je namenjena zlasti katehetom, pa tudi širšemu krogu vzgojiteljev in vzgojeslovcev. Prepotrebno publikacijo, ki smo jo dolgo pogrešali, toplo priporočamo.

Dr. Franc Grivec: *Zarja stare slovenske književnosti.* Frisinški spomeniki v zarji sv. Cirila in Metoda. Ljubljana 1942. Založila Ljudska knjigarna v Ljubljani. 65 strani. Cena 12 oz. 18 lir. — Priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 197—198: *Da, Oče!*; št. 199—200: *Veliki teden*; št. 201—202: *Njeno ime.* — Priporočamo.

Konkurzni razpis.

Z okrožnico škof. ordinariata z dne 26. marca 1942 št. 826 je bil z rokom do 10. maja 1942 razpisan že dalje časa izpraznjeni kanonikat kolegiatnega kapitlja v Novem mestu; z okrožnico z dne 30. aprila 1942 št. 1133 pa z rokom do 20. junija 1942 župnija Št. Jošt nad Vrhniko, stoječa pod patronstvom ljubljanskega stolnega kapitlja.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za škof. duhovnega svetnika je bil imenovan Josip Pravhar, župnik v Loškem potoku.

Imenovana sta bila: Jožef Cvelbar, kaplan v Cerkljah na Gor., za upravitelja župnije Št. Jošt nad Vrhniko, in Anton Stanonik, župnijski upravitelj v Zgornjem Tuhinju, za upravitelja župnije Turjak.

Nameščen je bil za kaplana v Mostah v Ljubljani Ciril Demšar, C.M.

Odpustnico iz klera ljubljanske škofije je dobil Ivan Kopač, kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko, ki je vstopil v Družbo misijonarjev sv. Vincencija Pav. v Ljubljani.

Konkurzni izpit je dovršil Milan Kopušar, kaplan v Višnji gori.

Upokojena sta bila: Franc Sartori, župn. upravitelj na Turjaku, in Jožef Ambrožič, župn. upravitelj v Poljanah pri Toplicah.

Umrli so: Hubert Leiler, kurat na Golniku, v Ljubljani dne 21. marca 1942 v starosti 48 let; p. Ananija Vračko, O.F.M. v Ljubljani, dne 10. aprila 1942 v starosti 76 let; Anton Lesjak, župnik v pok., v Št. Jerneju dne 11. aprila 1942 v starosti 86 let; Jožef Nagode, župnik v Št. Joštu nad Vrhniko, dne 13. aprila 1942 v starosti 70 let; dr. Lambert Ehrlich, univ. profesor v Ljubljani, dne 26. maja 1942 v starosti 64 let. — Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,
dne 30. maja 1942-XX.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Jože Jagodic,
škof. kancler.

Vsebina: 18. Govor papeža Pija XII. ob 25 letnici škofovskega posvečenja. — 19. Oltarni privileg duhovnikov. — 20. Čestitka in zahvala ob 25 letnem škofovskem jubileju Pija XII. — 21. Posvetitev družin presv. Srcu Jezusovemu. — 22. Za praznik sv. Cirila in Metoda. — 23. Baragova zveza in Baragova devetdnevica. — 24. Župnijski urad v Zg. Šiški v Ljubljani. — 25. Duhovne vaje za duhovnike. — 26. Razne objave. — 27. Slovestvo. — 28. Konkurzni razpis. — 29. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — **Odgovorni urednik:** Jože Jagodic.
Tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).